

REISVERSLAG BULGARIJE

VOGELREIS LANGS DE ZWARTE ZEE: IN VOLLE NAJAARSTREK

VOGELWERK GROEP NATUURPUNT 'S HEERENBOSCH

17 - 25 SEPTEMBER 2022

LUC BRUGGEMAN

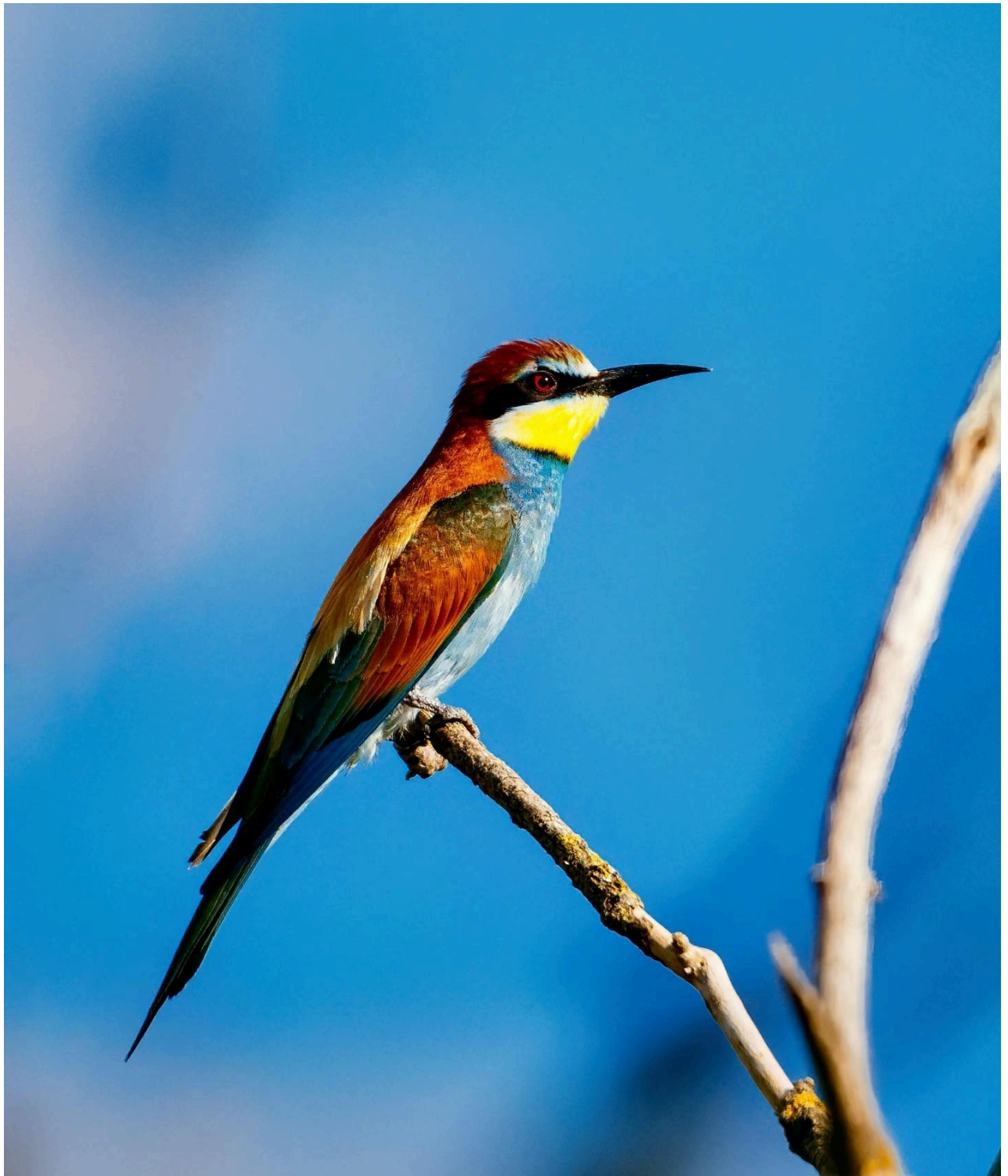

v.l.n.r. : Dimi (onze Bulgarse gids), Luc Bruggeman, Eddy De Pauw, Miguel Demeulemeester (onze Vlaamse gids), Gibert Rijmenans, José Bouman, Maryse Vanderstraeten en Geert Van Damme

Inhoudsopgave

1. Inleiding
2. Reisverslag van dag tot dag

3. Soortenlijst

(Bron Pexels)

Bijeneter alom aanwezig in Bulgarije

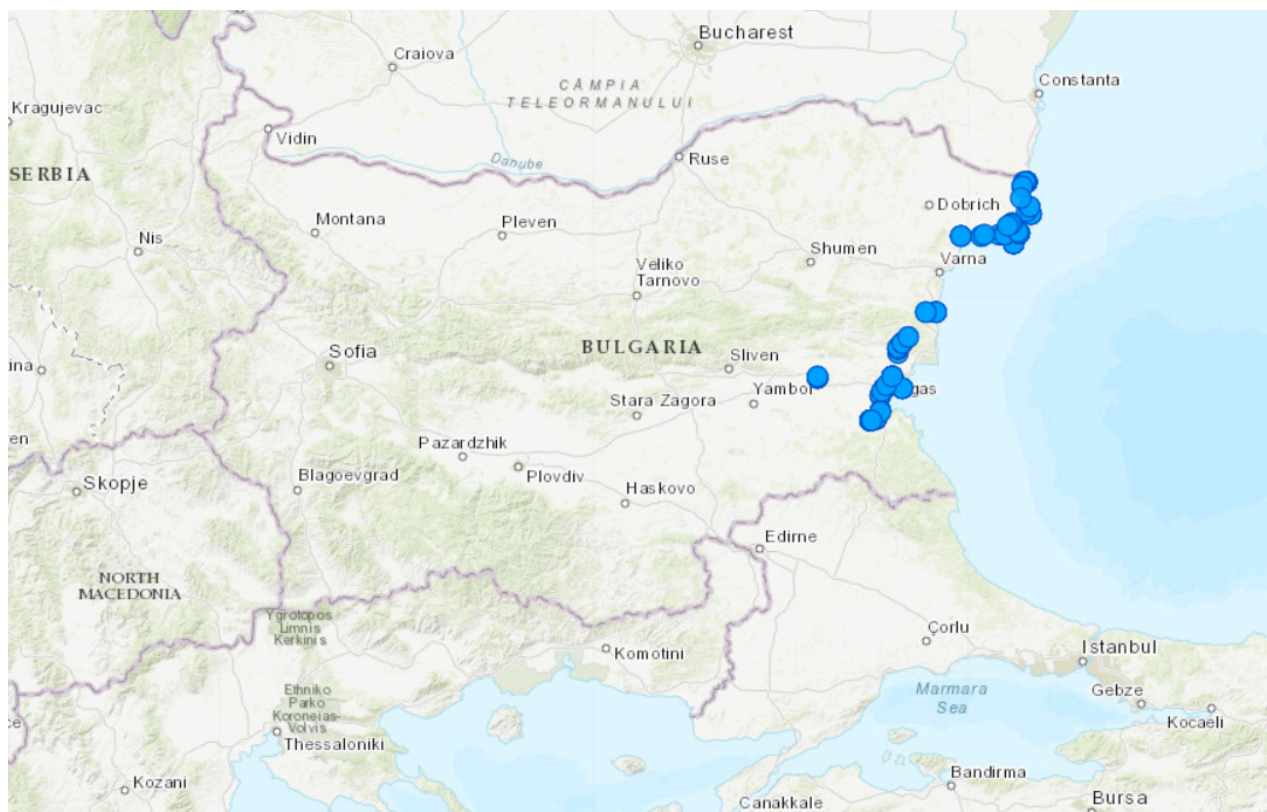
1. Inleiding

Binnen de vogelwerkgroep van Natuurpunt 's Heerenbosch bestaat de traditie om tweemaaljaarlijks een Europese vogelreis te organiseren.

Na Extremadura (Spanje) in 2010, de oerbossen van Bialowieza (Polen) in 2012, Estland in 2014, Lesbos (Griekenland) in 2016, NO Spanje Ebro delta, steppen en oostelijke Pyreneeën in 2018, Schotland in 2020 (geannuleerd wegens Corona) viel de keuze dit jaar op de Bulgaarse kust aan de Zwarte zee met aandacht voor de jaarlijkse vogeltrek langs de “Black Sea Flyway”, de tweede grootste trekroute van Europa. We nemen contact met Starling Reizen en zij stippelen een reis voor ons uit.

Ons programma in een notendop ziet er als volgt uit. We starten in Varna aan de Noordkust en bezoeken van hieruit de uitgestrekte steppegebieden, duinen en meren in de regio Dobroudzha, met o.a. Kaap Kaliakra, Bolata kloof, Shaba- en Durankulak meer. In het tweede deel van de reis verkennen we de zuidkust: Bourgas en omgeving met zijn meren, moerassen en trektelposten, o.a. het Bourgas-, Atanasovsko- en Mandrenskomeer, Podo reservaat, Pomorie, en een trektelpost ten oosten van het Atanasovsko meer.

De kaart hieronder geeft via de geregistreerde waarnemingen een goed overzicht van de bezochte locaties.

2. Reisverslag van dag tot dag

Zaterdag 17 september: Brussel – Varna - Kavarna

We verzamelen 's morgens op de luchthaven in Zaventem. Iedereen is goed op tijd en goed geluimd. We vliegen naar Varna, de belangrijkste havenstad van het land en 3de grootste stad van Bulgarije. Onze lokale gids Dimitri pikt ons op in de luchthaven. Met ons busje rijden we naar het familiehotel Venera in Kavarna, een kleine 100 km naar het oosten, met zicht op de Zwarte Zee. Vanuit de bus nemen we al een foto van de mooie kathedraal.

Varna - Kathedraal gewijd aan Maria Onbevlekt Ontvangen

Na een kwartiertje rijden stoppen we al om de Bulgaarse lucht eens af te speuren. Direct een groepje Bijeneters boven onze hoofden. Je hoort ze van ver met hun karakteristieke vluchtroep, een rollend en fluitend "pruuu, pruuu". Dwergarend en twee Schreeuwarenden passeren de revue. Het zullen niet de laatste zijn. We stappen terug in de bus, net op tijd vóór een korte maar hevige plensbui losbarst. Voor we dineren in het hotel, turen we vanop ons balkon over de Zwarte zee. We noteren Geelpootmeeuw (zeg maar de lokale Zilvermeeuw) en veel gierzwaluwen op trek: Gierzwaluw, Vale Gierzwaluw, Alpengierzwaluw (met witte keel en buik). Ook veel zwaluwen: Boeren-, Huis-, Oever- en Roodstuitzwaluw. Het is zacht buiten, de regen is weg. Wellicht daarom dat we 's avonds nog kunnen genieten van een korte trek golf. Een uitgeregende Grauwe Klauwier op een elektriciteitskabel houdt ons in de gaten. Op het dak van het nabijgelegen viersterrenhotel Royal Grand Hotel and Spa foerageren meerdere Witte Kwikstaarten en een Citroenkwikstaart. De klok op de iPhone wijst iets over 19uur. Op de vraag: "Is 't eten bijna klaar"? wordt bevestigend geantwoord.

Zondag 18 september: Kaap Kaliakra - Bolata kloof - Shabla meer.

We starten vroeg, een constante de volgende dagen. Onze eerste ochtendwaarneming, een Bonte Kraai, wordt geregistreerd op Observation.org (website waarop natuurwaarnemingen uit de hele wereld worden verzameld) om 6u56 EET (Eastern European Time). In Bulgarije loopt men in september een uurtje voor op ons.

De Kaap Kaliakra, een 70m hoge smalle 2km lange landtong in de Zwarte Zee, is een trekpleister, niet alleen voor vogels, maar ook voor mensen.

Toegangspoort naar Kaap Kaliakra (Bron Pixabay)

De plek ademt ruim 2000 jaar geschiedenis met o.a. het historische verhaal over de 40 mooiste lokale meisjes waaronder de moedige Kaliakra en de Ottomaanse soldaten.

De 40 meisjes, wier dorpen in de buurt van de zee werden overvallen door de Ottomanen die het land in de 15e eeuw veroverden, waren de mooiste jonge vrouwen in de omgeving. De Ottomaanse soldaten wilden ze voor zichzelf houden. Ze lieten de vrouwen achter in een grot bij de kaap en gingen naar buiten om een vuur aan te steken en het voedsel te bereiden. De Ottomanen wisten dat de gevangenen niet konden ontsnappen van de kaap. Een van de meisjes, de dappere Kaliakra, wist de andere meisjes te overtuigen om met haar in zee te springen. Omdat sommigen bang waren om te sterven, stelde ze voor dat ze allemaal hun haren aan elkaar zouden vlechten en springen terwijl ze elkaars handen zouden vasthouden zodat niemand zich zou terugtrekken. Bij zonsopgang van de volgende dag verschenen de 40 vrouwen hand in hand met hun witte gewaden in de wind. De Ottomanen konden nauwelijks bewegen, laat staan achter de vrouwen aan rennen en voorkomen dat ze sprongen. De kaap werd toen vernoemd naar de dapperheid van Kaliakra, die erin slaagde de waardigheid van de Bulgaarse meisjes onaangeroerd te houden, en ze onsterfelijk te maken. Vandaag de dag staat er een obelisk genaamd "De poort van 40 Maidens", ter nagedachtenis aan deze heldendaad.

Een snuifje 'cultuur' is mooi meegenomen maar wij bezoeken de kaap om vooral vogels te spotten en die zien en horen we. Onze Vlaamse gids Miguel moedigt ons aan om de roep van Boompiepers (een langgerekt, rauw, hoog 'spihz') beter te leren kennen. Ze vliegen immers vrij laag over. Een Schreeuwend vliegt ook over maar wat hoger. Toch snel een foto nemen want hij vliegt niet te hoog. We weten dat hij een lichtere voorvleugel heeft (bij de

Bastaardarend is dat net omgekeerd) en er zijn nog wel wat verschillen tussen deze 2 gelijkende roofvogels zoals de dunne 'dubbele komma' dicht bij de vleugelpunt.

Maar die dubbele komma is niet altijd aanwezig. Wanneer we achteraf de foto bekijken, merken we dat de dubbele komma bij dit exemplaar toch zichtbaar is. Een foto, dikwijls handig bij de determinatie!

Schreeuwarend

Beneden in de branding rust een kolonie Aalscholvers op de rotsen. Bij nader toezien, zitten er vrij veel Kuifaalscholvers tussen (dunnere bek, hogere, rondere kop).

Een Kleine Jager scheert over het water en verdwijnt achter een klif.

De kaap bekeken van achter de toegangspoort, richting binnenland.

Eddy tuurt al mijmerend over het water.

Wanneer we de Kaap verlaten komt een juveniele

Kleine Vliegenvanger ons gezelschap houden.

De belangrijkste vogelsoorten die we deze morgen hebben gezien, worden hieronder samengevat:

Bijeneter	Wespendief	Kuifaalscholver
Boompieper	Boomvalk	Zwartkopmeeuw
Alpengierzwaluw	Bruine Kiekendief	Dwergmeeuw
Roodstuitzwaluw	Visarend	Watersnip
Gekraagde roodstaart	Schreeuwarend	Knobbelzwaan
Braamsluiper	Dwergarend	Ooievaar
Noordse Nachtegaal	Balkansperwer	Purperreiger
Kleine Vliegenvanger		Kleine Jager

We rijden een beetje verder noordwaarts naar de Bolata kloof (te zien op de kaart).

We wandelen door deze mooie kloof met roodkleurige rotsen en noteren meteen 2 Bruine Kiekendieven. Een Waterral laat zijn typisch geschreeuw horen (net een speenvarken dat wordt gekeeld). Een Cetti's Zanger blijft ons volgen. Slangenarend en Zwarte Ooievaar vliegen boven ons en verdwijnen boven de heuvelkam.

Bij het verlaten van de kloof spotten we nog Koekoek en

Hop.

Hop (bron: Pexels)

Achteraf bekeken hadden we vooraleer terug te keren naar de bus nog een slordige 300m richting Zwarte Zee kunnen lopen naar de feeërieke Bolata baai, niet om vogels te spotten maar wel om even het exotische strand te bewonderen.

Bolata baai

We zetten koers naar de laatste bestemming vandaag: het Shabla meer en zijn kleine broertje het Schablenska-Tusla meer. Ten zuiden van het Shabla meer zien we Schreeuwen Visarend, een beetje later ook Toren-, Boom- en Roodpootvalk. We rijden echter niet naar de boorden van het 'grote' Shabla meer, maar draaien direct rechts naar het Schablenska-Tusla meer, feitelijk een ondiepe lagune. Hier zouden veel meer steltlopertjes zitten.

Inderdaad, Op dit kleine plasje foerageren heel wat strandlopers, plevieren en ruiters.

Schablenska-Tusla meer

Niet makkelijk om alle vogels op deze plas te determineren en er zitten een paar soorten bij die we weinig of zelden zien bij ons. Een woordje uitleg van onze gids komt van pas. Bij de meeuwen zit een Pontische Meeuw. We horen “een platte kop, een dunne bek en de kop is precies een beetje ingetrokken”. Bij de strandlopers loopt ook Temmincks Strandloper. De tip is hier, kijk naar de poten. Deze soort heeft geen zwarte poten net zoals de Paarse Strandloper, terwijl dat wel zo is bij de Bonte-, Drieteen- Krombek- en Kleine Strandloper. Bij de ruiters foerageren ook Poelruiters. Een soort die we bij ons ook al niet zien. Ze trekken door Oost-Europa naar hun overwinteringsgebied in het zuiden. Voor ondergetekende is Poelruiter een première, een van de 10 soorten op deze reis. Belangrijk kenmerk: een ‘naald-dunne’ snavel.

Chef kok

Piet Huysentruyt zou zeggen: “Wat hebben we vandaag hheleerd (geleerd)”? Veel. We zetten de waarnemingen opnieuw in een overzichtelijk kader.

Grutto	Poelruiter	Kleine Zilverreiger
Tureluur	Zwarte Ruiter	Blauwe Reiger
Bonte Strandloper	Kemphaan	Grote Stern
Krombekstrandloper	Bosruiter	Witvleugelstern
Kleine Strandloper	Watersnip	Zwarte Ibis
Temmincks Strandloper	Zomertaling	Kokmeeuw
Bontbekplevier	Slobeend	Zwartkopmeeuw
Kleine Plevier	Pijlstaart	Geelpootmeeuw
Zilverplevier	Kievit	Pontische meeuw
Strandplevier	Putter	Schreeuwarend

Maandag 19 september: Durankulak meer – steppen in de Dobroudzha regio

Vandaag trekken we naar het Noorden op een spreekwoordelijke steenworp van de Roemeense grens. Onderweg spotten we Zomertortel, Grauwe Gors en Paapje. We laten het grote Durankulak meer ten oosten van ons liggen en rijden door voorbij het hoger gelegen kleine Baltata meer en parkeren op Camping Cosmos aan de kust. Waar hebben we die naam nog gehoord? Op de parking spotten we Grauwe Klauwier, Zomertortel, Scharrelaar en Spaanse Mus.

Opgekuiste tractor op Camping Cosmos (bouwjaar onbekend) – Blauwe tegels boven de wasbak

We wandelen langs de kust van de Zwarte Zee. In het water zit een Parelduiker en Dwergaalscholver. Langs de kustlijn lopen 17 Drieteenstrandlopers en 3 Kleine Strandlopers. Kievit en 15 Roeken foerageren ook ter plaatse. Maar de meeste vogels zien we in de lucht, niet abnormaal met zoveel vogeltrek waaronder veel roofvogels zoals Schreeuwarend, Zeearend, Slangenarend (met een slang in de poten), Bruine Kiekendief, Grauwe Kiekendief, Wespendif, Buizerd en Arendbuizerd. Maar ook Zwarte Ooievaar (groepje van 38 stuks), Roze Pelikaan (een honderdtal), één Kroeskoppelikaan (vliegt vaak in zeer kleine groepjes). Bij terugkeer wacht een Grauwe Vliegenvanger ons op.

Grauwe Vliegenvanger

In de namiddag bezoeken we diverse steppegebieden langs de kustweg tussen de Kaap en Shabla. Vanwege de vele stenen is dit gebied niet in cultuur gebracht. Een lokale schapenherder let op zijn kudde schapen. Niettegenstaande het schitterende weer met helderblauwe lucht is de man goed ingeduffeld. In de steppes aan de kust kan het immers vrij hard waaien. De belangrijkste soorten die we spotten op een drietal locaties worden opnieuw in een tabel samengevat.

Scharrelaar	Paapje	Kalanderleeuwerik
Hop	Putter	Boomleeuwerik
Griel	Grauwe Gors	Veldleeuwerik
Arendbuizerd	Grasmus	Kuifleeuwerik
Spreeuw	Grauwe Vliegenvanger	Duinpieper
Fitis	Braamsluiper	Gele Kwikstaart

Dinsdag 20 september: Kaap Kaliakra – Shablenska-Tusla meer.

Onze laatste dag in het noorden. De gidsen beslissen om de interessante locaties van zondag nog eens opnieuw te bezoeken. Voor het ontbijt rijden we nog naar de krijtrotsen nabij Baltsjik. Een locatie waar regelmatig Oehoe wordt gezien. Inderdaad na wat speurwerk kunnen we een Oehoe spotten.

Op de terugweg naar het hotel in Kavarna spotten we nog een Roodpootvalk en in de tuin naast het hotel schuilt een Zwarte Roodstaart.

Oehoe

Roodpootvalk

Na het ontbijt bezoeken we opnieuw Kaap Kaliakra.

Zondag hadden we geen Kiekendieven gespot op de Kaap. Vandaag mogen we de 4 soorten bewonderen: Bruine, Blauwe, Grauwe en ook de Steppekiekendief vliegt over onze hoofden. Deze laatste is zeker een topper. Ook nog vermeldenswaard is Grote Stern en vooral de Gewone Bruinvissen die beneden in de zee regelmatig uit het water duiken.

In de namiddag vatten we terug post aan het Shablenska-Tusla meertje. Ook hier zullen we soorten zien die we twee dagen terug niet hebben waargenomen zoals de Vorkstaartplevier die bij ons in NW-Europa als dwaalgast wordt gecatalogeerd. Ook de Witwang- en Lachsternen zijn elegante verschijningen. Bij de zangvogels vermelden we nog graag de Citroenkwikstaart die zich mooi laat bewonderen vooraan in de lagune.

Groenpootruiter	Witwangstern	Vorkstaartplevier
Bosruiter	Lachstern	Kleine Plevier
Zwarte Ruiter	Reuzenster	Bontbekplevier
Kemphaan	Citroenkwikstaart	Bonte Strandloper
Grutto	Spaanse Mus	Kleine Strandloper
Wulp	Putter	Drieteenstrandloper
Lepelaar	Grauwe Gors	Bruine kiekendief

Een goede keuze dus om deze locaties nog eens terug te bezoeken. Temeer daar we diezelfde namiddag nog een kleine stop op 1 km van het hotel hadden gemaakt en in het veld op een paartje copulerende Europese Bidsprinkhanen waren gestoten. Op de foto hieronder zie je duidelijk dat het mannetje een stuk kleiner is. Hij moet ook opletten dat hij na de paring niet wordt opgegeten!

Copulerende Europese Bidsprinkhaan

Woensdag 21 september: Kavarna – Batova – Dyulinski Pass – Bourgas

We verlaten ons hotel in Kavarna en rijden naar de zuidkust met onderweg enkele stops in bossen waar we op zoek gaan naar Grijskopspecht en Rouwmees. Onze eerste korte stop komt er snel aan, we zitten nog ten noorden van Varna nabij Albena bij het beschermde natuurgebied Batova, genoemd naar de gelijknamige rivier. We spotten hier Boomleeuwerik, Buizerd, Gele Kwikstaart, de alom aanwezige Grauwe Klauwier en Paapje. De volgende stop is een bos aan de kust in het dorpje Novo Oryahovo een kleine 40km ten zuiden van Varna. Hier maken we een mooie wandeling in een open strook midden in het bos op zoek naar spechten. We spotten Groene Specht, Boomklever, Middelste Bonte Specht en jawel ook de Grijskopspecht is van de partij, een vrouwtje. Onze lokale gids heeft zijn huiswerk gemaakt. De Grijskopspecht vliegt enkele keren heen en weer boven onze hoofden van het ene deel van het bos naar het andere. Telkens wanneer hij in een boom landt, is het even zoeken om hem in de lens van de telescoop te krijgen. Maar het lukt en iedereen in de groep heeft deze specht goed kunnen bewonderen. Hij trekt goed op onze Groene specht maar heeft zoals de naam aangeeft een grijze kop. Tijd om ons middagmaal te verorberen. Dat doen we in een baanrestaurant een beetje verder. De warme gerechten zijn te bezichtigen in de toonbank, dat maakt het kiezen een stuk makkelijker. We zoeken een plekje buiten in de tuin, in de schaduw want de zon is ook van de partij.

Baanrestaurant in Goritsa

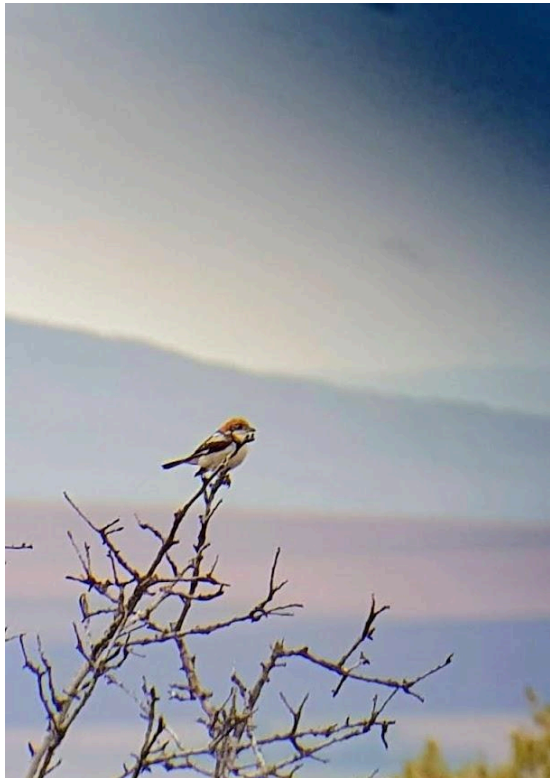
Na de middag rijden we naar de Dyulinski pas, een bergpas van 440m hoog, een locatie waar vogelspotters regelmatig trektellen. De soort die we in grote getale zien overvliegen is zonder concurrentie de Roze Pelikaan: zelfs een groep van meer dan 500 stuks.

Roze Pelikaan op trek

De volgende stop bevindt zich een tiental km ten zuiden van de pas, een rotsachtig terrein met bomen en struiken, een mooi biotoop voor Rouwmees. Het wordt een beetje zoeken want er zitten natuurlijk meerdere mezen. Onze gids herkent echter het roepje van de Rouwmees. Ze zit hier, nu ze nog te zien krijgen. Uiteindelijk lukt het nog vrij goed. Eens we ze hebben gespot, kunnen we ze van dichtbij bestuderen. Een donkere kopkap die vrij diep komt (dieper dan bij Matkop en Glanskop) en een zeer grote bef. Er zitten in dit ruige gebied nog andere vogels: Braamsluiper, Boomkruiper, Raaf. Door het focussen op de Rouwmees hebben de meesten van ons niet gehoord dat er ook Kruisbek, Appelvink en vooral Cirlgors in de buurt zit of is overgevlogen. Spijtig, maar dat gebeurt wel meer bij het vogelspotten dat je bepaalde soorten mist.

We zetten koers naar ons hotel in Bourgas. Onderweg spotten we nog een Roodkopklauwier in een struik langs de weg en een rustend steenuil boven op de schouw van een huis.

Roodkopklauwier

Steenuil

Donderdag 22 september: Bourgas - Atanasovsko meer - Pomorie - Mandrensko meer

In Bourgas (4de stad van Bulgarije met 200.000 inwoners) trekken we 's morgens vroeg direct naar een van de betere trektelposten ten oosten van het Atanasovsko meer. We hebben aandacht voor zowel de vogels in de nabije zoutpannen als de trekvogels in de lucht. Vandaag zien we voor het eerst Dwergaalscholver maar het zijn toch vooral de duizenden roofvogels op trek die de show stelen. De meeste arenden schroeven gezamenlijk op, gebruikmakend van thermiek (opstijgende luchtstroom) om zich dan op grote hoogte te laten afdrijven verder zuidwaarts in een sliert van soms 1 km lang. Indrukwekkend, maar toch zou

later blijken nog geen echte topdag. Het lijstje van vogelsoorten oogt deze voormiddag meer dan fraai. We plaatsen er deze keer ook de 'eenvoudige' soorten bij. Vooral de rechterkolom met de roofvogels is om duimen en vingers af te likken.

Europese Flamingo	Gele Kwikstaart	Cetti's Zanger	Slangenarend
Roze Pelikaan	Witte Kwikstaart	Fitis	Zeearend
Kroeskoppelikaan	Spreeuw	Tjiftjaf	Schreeuwarend
Dwergaalscholver	Zomertortel	Zwartkop	Dwergarend
Aalscholver	Turkse Tortel	Braamsluiper	Visarend
Zwarte Ooievaar	Boompieper	Kleine Vliegenvanger	Bruine Kiekendief
Knobbelzwaan	Duinpieper	Huismus	Grauwe Kiekendief
Bergeend	Roodkeelpieper	Spaanse Mus	Wespendief
Lepelaar	Boomleeuwerik	Vink	Torenvalk
Kluut	Grauwe Klauwier	Groenling	Boomvalk
Ijsvogel	Gierzwaluw	Putter	Roodpootvalk
Grote Zilverreiger	Oeverzwaluw	Gaai	Buizerd
Bijeneter	Boerenzwaluw	Ekster	Arendbuizerd
Kokmeeuw	Huiszwaluw	Kauw	Sperwer
Houtduif	Roodstuitzwaluw	Bonte Kraai	Balkansperwer

Op de trekstelstand is het 's morgens vrij koud. Wij staan hier in een 'godvergeten' gat en wie komen we tegen? Vlaamse collega's van een vogelwerkgroep van een naburige Natuurpunt-afdeling.

Zicht op de nabijgelegen zoutpannen

Rond de middag vertrekken we naar het iets verder gelegen Pomorie zoutmeer ten oosten van Bourgas. We staan tussen het meer en de Zwarte Zee op een smalle landtong naast het zoutmuseum en spotten op het meer: een Grote Stern op een houten paaltje, Fuut, Bosruiter, Poelruiter, Kemphaan, Tureluur, Steenloper en Regenwulp. De laatste 3 zien we voor het eerst op deze reis.

Onze volgende bestemming is het Mandrensko meer ten zuiden van Bourgas. Opnieuw meerdere nieuwe soorten: Witgat, Witoogend maar ook 'algemene' soorten die we nog niet hadden gezien zoals, Wilde Eend, Wintertaling, Dodaars, Meerkoet en Waterhoen. Op en aan de plas zit o.a. ook nog Kemphaan, Tureluur, Groenpootruiter, Kleine Plevier, Reuzestern, Witvleugel- en Witwangstern.

Gilbert heeft oog voor alles, ook voor de beestjes op de grond.

Veldkrekel

Onze eerste dag in Bourgas was rijkgevuld.

Vrijdag 23 september: steppen omgeving Bourgas

We verlaten de kuststreek en trekken iets dieper het binnenland in. Volgens de lokale gids hebben we, rekening houdend met de windrichting vandaag, meer kans op vogeltrek iets verder van de kust. We installeren ons op een heuveltje een goede 10 km ten noorden van Bourgas in de omgeving van het dorpje Laka. Het zijn opnieuw de klassieke soorten die we zien overvliegen, soms iets lager dan aan de kust. We spotten o.a. Kroeskoppelikaan, Zwarte Ooievaar, Vale Gierzwaluw, Roodkeelpieper, veel leeuweriken, o.a. een groep van 40 Kalendarleeuweriken en uitzonderlijk 1 Aasgier. Het aantal roofvogels is opnieuw indrukwekkend met nu ook Steppearend. Rond de middag tellen we een groep van 113 Schreeuwarenden. We lijsten alle roofvogels nog eens mooi op in de tabel hieronder.

Steppearend	Wespendief	Boomvalk
Schreeuarend	Bruine Kiekendief	Torenvalk
Bastaardarend	Zwarte Wouw	Balkansperwer
Dwergarend	Arendbuizerd	Sperwer
Slangenarend	Buizerd	

Van op onze heuvel zien we speciaal vervoer passeren. Wellicht Roma die zich verplaatsen met paard en kar. Op bepaalde (grotere) wegen staan trouwens verbodstekens met een afbeelding van paard en kar. De wegen in Bulgarije zijn vrij goed mede door financiële steun vanuit de EU. Onder andere de hoofdweg van de luchthaven nabij Varna naar het centrum van Varna is gefinancierd door Europa.

Tijd om iets te eten. We hebben deze morgen ons lunchpakket meegekregen. Ons broodje is nogal 'sober' belegd. De Bulgaarse keuken valt alles bij elkaar wel mee: veel groenten (vooral komkommer) en relatief weinig vlees. Ergens wel te begrijpen, Bulgarije blijft uiteindelijk nog een vrij arm land. Fruit is overvloedig aanwezig en de Bulgaarse wijn drinkt ook lekker weg. Deze avond bij onze warme maaltijd ontkurken we zeker een flesje.

Libellen zijn hier talrijk aanwezig. Dus voegen we ook een foto van deze heidelibel bij.

Zwervende heidelibel man

We rijden verder het binnenland in richting Sliven. Zo'n 50 km ten westen van Bourgas nabij het dorpje Karnobat trekken we de steppe in. Onderweg passeren we een uitgebreid groenten- en fruitkraam en slaan we een proviand lekker fruit op.

In deze steppe-regio broedt Arendbuizerd. In de verte zien we een exemplaar op uitkijk in een dorre boom.

Tijdens onze korte wandeling zien we meerdere exemplaren in de lucht cirkelen. De kleuren zijn prachtig in de zon. We zoomen even in op deze soort. Het is een grote arendachtige buizerd met spanwijdte van 130 tot 150 cm. Er bestaan minstens 3 kleurvormen: lichte (meest voorkomende), roodbruine en donkere. Aangezien er ook tussenvormen zijn tussen de lichte en de roodbruine is de determinatie van de juiste kleurvorm niet altijd mogelijk. Dit exemplaar is een adulte vogel (wellicht lichte kleurvorm) met de kenmerkende donkere polsvlekken. De geelbruine tot roestbruine kleur op de voorvleugel is een straling voor het oog.

Arendbuizerd

Nog voor we een foto van deze cirkelende Arendbuizend hebben genomen, zit er reeds een Keizerarend in de lucht. We zullen er uiteindelijk 3 zien, maar de eerste zweefde nog niet te hoog in de lucht. Vlug ons fotoestel nemen, maar tegen dat we de vogel opnieuw in beeld hebben, zit hij natuurlijk een stuk hoger. Een geluk dat Gilbert bij de pinken is. Hij kan deze zeer grote arend sneller op de plaat vastleggen, een kolos met een spanwijdte van 175 tot 205 cm.

Keizerarend

Ook op de grond is er beweging. Een tapuit komt tevoorschijn van achter een glooiing in het reliëf en een zoogdier snelt weg in een holte in de grond. Die laatste hebben we niet kunnen determineren. Het is tijd om terug te keren naar het hotel.

Zaterdag 24 september: Bourgas – Trektelpost – Poda-reservaat – Mandrensko meer

We keren opnieuw terug naar de trektelpost van eergisteren ten oosten van het Atanasovsko meer. Het wordt vandaag een topdag met maar liefst 105 soorten! Te veel om op te sommen. We verwijzen graag naar de bijgevoegde vogellijst waarin alle soorten dag per dag zijn opgenomen. We pikker er een paar uit. Op het meer spotten we o.a. Zwarte Ruiters, Tureluur, Kemphaan, Kluut, Bergeend, Roze - en Kroeskoppelikaan, Flamingo, Kleine Zilverreiger en Dunbekmeeuw. De vogeltrek komt stilaan op gang. Er passeren Wespendif, Zwarte Ooievaar (groepje van 57 en 85 stuks), Slechtvalk, Bastaardarend, Schreeuwarend, Slangenarend. Iets over de middag wordt het nog beter met een Keizerarend (wel vrij hoog), en een Vale Gier. De vogels schroeven steeds hoger op. Een bel van ongeveer 500 arenden, voornamelijk Schreeuwarenden, glijdt nu in een sliert van 1 km lang naar het zuiden.

Enkele sfeerbeelden

Zwarte Ooievaar

Kroeskoppelikaan

De Kroeskoppelikaan heeft een enorme spanwijdte, gemiddeld 3m!

We plukken een close up uit Pixabay, een website waar gratis foto's kunnen gedownload worden.

Kroeskoppelikaan

Bron: Pixabay

Ons broodje hebben we ondertussen achter de kiezen geslagen. Tijd voor een kleine wandeling. Met een paar mensen verkennen we het kleine ruigtegebied naast de telpost op zoek naar Sperwergrasmus die daags voordien is gespot. We zien een paar mezen en Tjiftjaf. Een beetje verder duikt een vogel weg. Te weinig tijd om hem goed te kunnen determineren. Zag er alleszins niet uit als Sperwergrasmus, wellicht Tjiftjaf. Naderhand bij het bekijken van onze vogelgids valt "onze Euro" dat een jonge Sperwergrasmus er niet uitziet zoals een adulte vogel met zijn kenmerkende heldergele iris. Misschien was het dan toch een Sperwergrasmus? Zou mooi geweest zijn want een vogel die de meesten nog niet hebben gespot. We registreren hem niet. Dat zal misschien voor een volgende reis zijn.

Inmiddels is het 16uur. We verlaten de telpost en rijden naar het Poda reservaat ten zuiden van Bourgas. Vanop het brugje tussen het Mandrensko meer en de Zwarte zee spotten we nog Krakeend, Tafeleend, Dodaars en Visarend. Aan de ijzeren toegangspoort van het bezoekerscentrum komt de gerant ons tegen. Te laat, het centrum sluit op 17uur. Uitkijken over het water vanop het platform boven het centrum is er niet meer bij.

Op naar de laatste locatie een paar km zuidwaarts bij de inham van het Mandrensko meer, een interessante plek aan het water met veel rietkragen. We noteren hier nog een paar interessante en ook nieuwe waarnemingen: Ralreiger, Waterral, Ijsvogel, Bosruiter, Zomertaling, Staartmees, Blauwborst en vooral een schaarse Zwartkoprietzanger die onze

gids Miguel tussen het riet heeft ontdekt. Aan de hoger gelegen bosrand zitten 2 Zeearenden hoog in een boom op uitkijk. Een mooi einde voor deze dag.

Zondag 25 september 2022: Bourgas – Atanasovsko meer – Varna - Brussel

Onze laatste dag. We keren terug via het Bourgas- en Atanasovsko meer. Duizenden Roze Pelikanen zitten in groep op het water samen aan het vissen. We stoppen nog een laatste keer langs het Atanasovsko meer, deze keer langs de westzijde en bezoeken een klein reservaat palend aan het meer. Aan de ingang lezen we "Bourgas Salinas Protected Site is part of Atanasovsko Lake protected Area and it is included in European ecological network Natura 2000". We maken een kleine wandeling in het reservaat en worden uitgezwaaid door 3 Wespddieven.

Wespendief 1ste kalenderjaar

Onze busje komt zo. We zetten koers naar het Noorden, naar Varna waar de vlucht naar huis wacht. Het is mooi geweest.

Ons busje

Alle foto's werden genomen door Gilbert en Luc, tenzij anders vermeld.

De vogel van deze reis is de Schreeuwend. Voor wie graag bewegende beelden van deze vogel ziet, voegen we dit prachtige YouTube filmpje van 5 minuten bij.

<https://www.youtube.com/watch?v=4u3mMsQQe2I>

Om af te sluiten hierbij de volledige soortenlijst (178 soorten).

Bulgarije Sept 2022
Soortenlijst.pdf

-----0000000000-----